

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 374)

İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşme'ye Ek ve Bu Sözleşme ile İlk Ek Protokol Kapsamında Bulunanlardan Başka Diğer Bazı Hak ve Özgürlükleri Tanıyan 4 Numaralı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/485)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-452/07720

17.12.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.11.1992 tarihinde kararlaştırılan "İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşmeye Ek ve Bu Sözleşme ile İlk Ek Protokol Kapsamında Bulunanlardan Başka Diğer Bazı Hak ve Özgürlükleri Tanıyan 4 Numaralı Protokolün Onaylanmasına Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

Avrupa Konseyi çerçevesinde 16 Eylül 1963 tarihinde Strazburg'da imzaya açılan "İnsan Haklarının ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşmeye Ek ve Bu Sözleşme ile ilk Ek Protokol Kapsamında Bulunanlardan Başka Diğer Bazı Hak ve Özgürlükleri Tanıyan 4 Numaralı Protokol"de, tetkikinden de görüleceği üzere özetle,

Hiç kimsenin, yalnızca akdi bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı hürriyetinden mahrum edilemeyeceği,

Bir devletin ülkesinde yasal olarak bulunan herkesin orada serbestçe dolaşma ve ikametgâhını seçme hakkına ve kendi ülkesi de dahil olmak üzere, herhangi bir ülkeyi terketme hakkına sahip olduğu; bu hakların, millî güvenlik, kamu güvenliği ve düzeni, suçların önlenmesi, sağlık, ahlak ve başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması gibi kanunun öngördüğü nedenler dışında kısıtlanamayacağı,

Hiç kimsenin, vatandaşı olduğu devletin ülkesinden ferdin ya da topluca sınır dışı edilemeyeceği ve hiç kimsenin kendi ülkesine girme hakkından mahrum bırakılmayacağı,

Yabancıların topluca sınır dışı edilmelerinin yasak olduğu hükme bağlanmaktadır.

Sözkonusu Protokol hakkında Adalet ve İçişleri Bakanlıklarının olumlu görüşleri bulunmaktadır. Protokol hükümleri iç hukuk uygulamalarımıza ters düşmemektedir.

Ülkemiz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine taraf olduğu cihetle, bu Sözleşmeye Ek teşkil eden 4 Numaralı Protokolün onaylanması Türkiye'nin insan haklarının gelişmesine verdiği önem açısından yararlı mütalaa edilmektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/485

16.11.1993

Karar No. : 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşmeye Ek ve Bu Sözleşme ile İlk Ek Protokol Kapsamında Bulunanlardan Başka Diğer Bazı Hak ve Özgürlükleri Tanıyan 4 Numaralı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 27.10.1993 Tarihli 2 nci Birleşiminde Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Ülkemiz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine taraf olduğu cihetle, bu sözleşmeye Ek teşkil eden 4 Numaralı Protokol'ün onaylanması Türkiye'nin insan haklarının gelişmesine verdiği önem açısından yararlı mütalaa edilen protokolün onaylanmasına dair Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurul'un onayına sunulmak üzere başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Erdal İnönü
İzmir
Sözcü
Yüksel Yalova
Aydın
Üye
Tunç Bilget
Aydın
Üye
Şerif Ercan
Edirne
Üye
Engin Güner
İstanbul
Üye
Leyla Yeniyay Köseoğlu
İstanbul

Başkanvekili
Fethi Akkoç
Bursa
Üye
Sait Kemal Mimaroğlu
Ankara
Üye
İsmet Sezgin
Aydın
Üye
A. Cemil Tunç
Elazığ
Üye
Algan Hacaloğlu
İstanbul
Üye
Ahmet Dökülmez
Kahramanmaraş
Çekinsler

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin korunmasına Dair Sözleşmeye Ek ve Bu Sözleşme ile İlk Ek Protokol Kapsamında Bulunanlardan Başka Diğer Bazı Hak ve Özgürlükleri Tanıyan 4 Numaralı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Hükümetimiz adına 19 Ekim 1992 tarihinde imzalanan “İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşmeye Ek ve Bu Sözleşme ile İlk Ek Protokol Kapsamında Bulunanlardan Başka Diğer Bazı Hak ve Özgürlükleri Tanıyan 4 Numaralı Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı V.

M. Batallı

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı V.

İ. Sezgin

Dışişleri Bakanı V.

O. Kumbaracıbaşı

Millî Eğitim Bakanı

K. Töptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı V.

O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töpcü

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı V.

D. F. Sağlar

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşmeye Ek ve Bu Sözleşme ile İlk Ek Protokol Kapsamında Bulunanlardan Başka Diğer Bazı Hak ve Özgürlükleri Tamayan 4 Numaralı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İNSAN HAKLARI VE ANA HÜRRİYETLERİN KORUNMASINA DAİR SÖZLEŞMEYE EK VE BU SÖZLEŞME İLE İLK EK PROTOKOL KAPSAMINDA BULUNANLARDAN BAŞKA DİĞER BAZI HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ TANIYAN 4 NUMARALI PROTOKOL

Burada imzası bulunan Hükümetler, Avrupa Konseyi üyesi olarak, 4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanmış olan İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerin Korunmasına Dair Sözleşmenin (bundan böyle "Sözleşme" olarak anılmıştır) 1 inci bölümü ve 20 Mart 1952 tarihinde Paris'te imzalanan Sözleşme'ye Ek Birinci Protokol'ün 1 ilâ 3 üncü maddeleri kapsamındaki diğer bazı hak ve özgürlüklerin müştereken uygulanmasını sağlamak için gereken tedbirleri alma kararıyla,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

Madde 1

Hiç kimse, yalnızca Sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememiş olmasından dolayı özgürlüğünden yoksun bırakılamaz.

Madde 2

1. Bir devletin ülkesinde yasal olarak bulunan herkesin bu ülke içinde serbestçe dolaşma hakkı ve ikametgâhını seçme özgürlüğü vardır.
2. Herkes, herhangi bir ülkeyi, kendisinininki dahil olmak üzere, terketmekte serbesttir.
3. Bu hakların kullanılmasına menfaati için gereken ve demokratik bir toplumda, ulusal güvenlik ve kamu güvenliği, kamu düzeninin idamesi, suçların önlenmesi, sağlık ve ahlâkın veya başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması için alınan ve yasaya uygun önlemler dışında başka hiçbir kısıtlama uygulanamaz.
4. 1 inci paragrafta tanınmış olan haklar, belirli alanlarda, yasaya uygun bir şekilde kullanan ve demokratik bir toplumda, kamu yararının haklı kıldığı kısıtlamalara da konu olabilir.

Madde 3

1. Hiç kimse vatandaşı olduğu devletin ülkesinden kişisel olarak, ya da topluca sınırdışı edilemez.
2. Hiç kimse vatandaşı olduğu devletin ülkesine girme hakkından yoksun bırakılamaz.

Madde 4

Yabancıların topluca sınırdışı edilmeleri yasaktır.

Madde 5

1. Yüksek Âkit Taraflardan herbiri, bu Protokolün imzası veya onaylanması sırasında, ya da daha sonra herhangi bir zamanda Avrupa Konseyi Genel Sekreterine, vereceği bildiriye, uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu ve sözkonusu bildiriye belirttiği ülkelere bu Protokol kurallarının uygulanmasını hangi ölçüler içinde üstlendiğini belirtir.
2. Önceki paragraf uyarınca bildiriye bulunmuş olan her yüksek sözleşmeci taraf, zaman zaman eskiden yaptığı bildirilerin koşullarını değiştiren ya da bu Protokol kurallarının herhangi bir ülkede uygulanmasına son veren yeni bir bildiriye bulunabilir.

3. Bu madde uyarınca yapılmış olan bir bildiri, Sözleşmenin 63 üncü maddesinin 1 inci paragrafı uyarınca yapılmış sayılacaktır.

4. Devletin, onaylaması veya kabulü sonucu bu Protokolün uygulandığı her devletin ülkesi ve bu madde uyarınca, sözkonusu devlet tarafından yapılan bildiri üzerine bu Protokolün uygulandığı ülkelerden herbiri, 2 ve 3 üncü maddelerde sözkonusu olan devlet ülkesi açısından, birbirinden ayrı ülkeler sayılacaktır.

Madde 6

1. Yüksek Âkit Taraflar, bu Protokolün 1 ila 5 inci maddelerini Sözleşmenin ek maddeleri olarak telakki edecekler ve Sözleşmenin tüm hükümleri buna göre uygulanacaktır.

2. Bununla birlikte, Sözleşmenin 25 inci maddesi uyarınca kişisel başvuru hakkını kabul eden bir beyanın yapılmış olması, ya da Sözleşmenin 46 ncı maddesi uyarınca Divan'ın yetkisini zorunlu olarak kabul eden bir beyanın yapılmış olması, bu Protokolün uygulanması açısından, ancak ilgili yüksek Âkit Tarafın sözü geçen hakkı, ya da sözü geçen yargı yetkisini Protokolün 1 ila 4 üncü maddeleri, ya da bu maddelerden bazıları için tanıdığını bildirmesi durumunda mümkün olacaktır.

Madde 7

1. Bu Protokol Sözleşmeyi imza eden Avrupa Konseyi üyelerinin imzasına açıktır; Bu Protokol Sözleşme ile birlikte, ya da sözleşmenin onaylanmasından sonra onaylanacaktır. Protokol, 5 onay belgesinin verilmesinden sonra yürürlüğe girecektir. Protokol, sonradan onaylayan her imzacı için, onay belgesinin verilmesinden sonra yürürlüğe girecektir.

2. Onay belgeleri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine verilecek o da onaylayanların adlarını tüm üyelere duyuracaktır.

Yukarıdaki hükümleri onaylamak üzere (yasal olarak) yetkili kılınmış, aşağıda imzaları bulunanlar bu Protokolü imzalamışlardır.

16 Eylül 1963 tarihinde Strasburg'da Fransızca ve İngilizce ve iki metin aynı derecede geçerli olarak düzenlenmiş olan bu Protokol tek bir nüsha halinde Avrupa Konseyi arşivine konacaktır. Genel Sekreter aslına uygunluğu onaylı örneğini imzacı Hükümetlerin herbirine gönderecektir.

